

DK-001-008402

Seat No. _____

M. J. M. C. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Science Communication

Faculty Code : 001

Subject Code : 008402

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours

[Total Marks : 70

૧ કોઈ પણ દસ વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ લખો : ૧૦

(૧) ભારતના ઉપગ્રહ આધારિત કેબલ પ્રસારણમાં ઈસરોના કયા ગુજરાતી વૈજ્ઞાનિકની મહત્વની ભૂમિકા રહી છે ?

(A) ડૉ. કસ્તુરી રંગન

(B) ડૉ. સ્વામીનાથન

(C) ડૉ. વિક્રમ સારાભાઈ

(D) ડૉ. અબ્દુલ કલામ

(૨) ગુજરાતમાં વિજ્ઞાનલક્ષી સામયિક ક્ષેત્રે કોનું મહત્વનું પ્રદાન છે ?

(A) નગેન્દ્ર વિજય

(B) જે. જે. રાવલ

(C) ડૉ. વિહારી છાયા

(D) તમામ

(૩) ઉર્દૂ ભાષાનું કયું સામયિક વિજ્ઞાન સાક્ષરતા માટે જાણીતું છે ?

(A) સાયન્સ પ્રપંચ

(B) સેહત

(C) વિજ્ઞાન પરિચય

(D) સાયન્સ કી દુનિયા

(૪) 'ફ્યુચર-સાયન્સ' કોલમ કોણ લખે છે ?

(A) ડૉ. પંકજ જોષી

(B) ડૉ. વિહારી છાયા

(C) ડૉ. જે. જે. રાવલ

(D) કે. આર. ચૌધરી

- (પ) રાજકોટના લોકવિજ્ઞાન કેન્દ્ર સાથે કોણ જોડાયેલું છે ?
- (A) ડૉ. ભાયાણી (B) ડૉ. છાયા
- (C) ડૉ. રાવલ (D) ડૉ. ચૌધરી
- (દ) વિધાન સાક્ષરતાની થીમ સાથે બનેલી ફિલ્મ કઈ હતી ?
- (A) એક ડૉક્ટર કી મૌત (B) જીવનધારા
- (C) કબ ક્યું ઓર કહાં ? (D) પીંજર
- (૭) એશિયાટીક સોસાયટી ઓફ બેંગોલની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?
- (A) 1874 (B) 1885
- (C) 1895 (D) 1880
- (૮) ગુજરાતની શ્વેતક્રાંતિમાં કોની મહત્ત્વની ભૂમિકા હતી ?
- (A) ડૉ. અબૂલ કલામ (B) ડૉ. નારલિકર
- (C) ડૉ. વર્ગીઝ કુરિયન (D) નરેન્દ્ર મોદી
- (૯) 'સાયન્સ ફિક્શન' સાથે કોનું નામ જોડાયેલું છે ?
- (A) જુલે વર્ન (B) આર્થર મિલર
- (C) ગુણવંત શાહ (D) બિલ ગેટ્સ
- (૧૦) 'સાયન્સ ડાયજેસ્ટ'ના સંપાદક કોણ હતા ?
- (A) ડૉ. કોઠારી (B) રશ્મિ મયૂર
- (C) પ્રા. વિઘાર્થી (D) ડૉ. છાયા

(૧૧) 'મદ્રાસ મેડિકલ જર્નલ' કયા વર્ષમાં શરૂ થયું ?

- (A) 1925 (B) 1935
(C) 1940 (D) 1930

(૧૨) કોણ જાણીતા પક્ષી વિજ્ઞાની હતા ?

- (A) ડૉ. સલીમ અલી (B) ડૉ. બક્ષી
(C) ડૉ. રંગનાથન (D) ડૉ. પંડ્યા

૨ કોઈ પણ એકનો જવાબ લખો : ૧૪

- (૧) 'સામાજિક વિકાસ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતા'નો મુદ્દો ચર્ચો.
(૨) કૃષિ વિકાસ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતાનો મુદ્દો ચર્ચો.
(૩) 'વિધાન સાક્ષરતા જ્યોતિષ અને માધ્યમો' ચર્ચા કરો.

૩ (અ) કોઈ પણ એકનો જવાબ લખો : ૧૦

- (૧) સ્વચ્છતા અને આરોગ્યના સંદર્ભમાં વિજ્ઞાન સાક્ષરતાની ચર્ચા કરો.
(૨) આંતરરાષ્ટ્રીય ખગોળ વિજ્ઞાન વર્ષ ૨૦૦૯ વિશે નોંધ લખો.

(બ) કોઈ પણ એકનો જવાબ લખો : ૧૦

- (૧) સાયન્સ ફિક્શન પર આધારિત પુસ્તકોની ચર્ચા કરો.
(૨) અંધશ્રદ્ધા અને ભૂતપ્રેતનું નિરૂપતિ કરતી ટીવી સિરિયલો વિશે ચર્ચા કરો.

- ૪ (અ) કોઈ પણ બેના જવાબ લખો : ૧૦
- (૧) વિજ્ઞાન સાક્ષરતા અને અખબારો વિશે ચર્ચા કરો.
  - (૨) વિજ્ઞાન સાક્ષરતા અને ટેલિવિઝન વિશે ચર્ચા કરો.
  - (૩) વિજ્ઞાન સાક્ષરતા અને રેડિયો વિશે ચર્ચા કરો.
  - (૪) વિજ્ઞાન સાક્ષરતા અને લોક માધ્યમો વિશે ચર્ચા કરો.
- (બ) કોઈ પણ બેના જવાબ લખો : ૧૦
- (૧) માહિતીનો અધિકાર અને વિજ્ઞાન પ્રત્યાયન.
  - (૨) સૂર્યગ્રહણ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતા.
  - (૩) હરિયાણી ક્રાંતિ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતા વિશે નોંધ લખો.
  - (૪) સાયન્સ ફિક્શન પર આધારિત ફિલ્મોની ચર્ચા કરો.
- ૫ ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૬
- (૧) કોઈ પણ બે વિજ્ઞાનલક્ષી કોલમોના નામ આપો.
  - (૨) 'ડિસ્કવરી' ટીવી ચેનલ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતા વિશે લખો.
  - (૩) ગુજરાતની શ્વેતક્રાંતિ અને વિજ્ઞાન સાક્ષરતા વિશે લખો.
  - (૪) ડૉ. વિહારી છાયાનો પરિચય આપો.
  - (૫) આર્થિક આંતરમાળખાનો વિકાસ અને વિજ્ઞાન પ્રત્યાયન ચર્ચા કરો.
  - (૬) ડૉ. જયંત નારલિકર કોણ હતાં ?

ENGLISH VERSION

1 Answer any ten MCQs. 10

(1) Which Gujarati scientist's role was important in satellite transmission ?

(A) Dr. Kasturi Rangan

(B) Dr. Swaminathan

(C) Dr. Vikram Sarabhai

(D) Dr. Abdul Kalam

(2) Whose contribution is important in Gujarati science magazine held ?

(A) Nagendra Vijay (B) J.J. Rawal

(C) Dr. Vihari Chhaya (D) All

(3) Which Urdu magazine is well known for science literacy ?

(A) Science Prapanch (B) Sehat

(C) Vigyan Parichay (D) Science ki duniya

(4) Who writes the column Future Science ?

(A) Dr. Pankaj Joshi (B) Dr. Vihari Chhaya

(C) Dr. J.J. Rawal (D) K.R. Chaudhari

(5) Who is connected with Lokvigyan Kendra, Rajkot ?

(A) Dr. Bhayani (B) Dr. Chhaya

(C) Dr. Rawal (D) Dr. Chaudhari

- (6) Which film was based on the theme of science literacy ?
- (A) Ek Doctor ki Mout
(B) Jivandhara
(C) Kab, Kyun aur kahan ?
(D) Pinjar
- (7) When Asiatic society of Bengal was established ?
- (A) 1874   (B) 1885
(C) 1895   (D) 1880
- (8) Who's role was important in white revolution of Gujarat ?
- (A) Dr. Abdul Kalam
(B) Dr. Narlikar
(C) Dr. Vargeese Kurian
(D) Narendra Modi
- (9) Who's name is related with science fiction ?
- (A) Jule Vern   (B) Arther Miller
(C) Gunvant Shah   (D) Bill Gates
- (10) Who was the editor of science digest ?
- (A) Dr. Kothari   (B) Dr. Rashmi Mayur
(C) Prof. Vidhyarthi   (D) Dr. Chhaya

(11) In which year 'Madras Medical Journal' was started ?

(A) 1925 (B) 1935

(C) 1940 (D) 1930

(12) Who was well known bird scientist ?

(A) Dr. Salim Ali (B) Dr. Bakshi

(C) Dr. Ranganathan (D) Dr. Pandya

2 Answer any one : **14**

(1) Discuss 'Social Development and Science Literacy'.

(2) Discuss Agricultural Development and Science Literacy.

(3) Discuss science literacy, astrology and media.

3 (a) Answer any one : **10**

(1) Discuss science literacy in context of cleanliness and health.

(2) Write a note on international year of astronomy 2009.

(b) Answer any one : **10**

(1) Discuss about the books based on science fiction.

(2) Discuss about TV serials based on superstition.

- 4 (a) Answer any two : 10
- (1) Discuss Science literacy and newspapers.
  - (2) Discuss Science literacy and Television
  - (3) Discuss Science literacy and Radio
  - (4) Discuss Science literacy and Folkmedia.
- (b) Answer any two : 10
- (1) Right to know and Science communication.
  - (2) Solar eclips and science literacy.
  - (3) Write a note on green revolution and science literacy.
  - (4) Discuss the films based on science fiction.
- 5 Answer in short : 6
- (1) Name any two science based columns.
  - (2) Write about TV channel Discovery and science literacy.
  - (3) Write a note on white revolution of Gujarat and science literacy.
  - (4) Introduce Dr. Vihani Chhaya.
  - (5) Discuss economic infrastructure and science communication.
  - (6) Who was Dr. Jayant Narlikar ?